

29/4/84

EL·LLENGUATGE

Les acàcies

Les acàcies són els arbres que constitueixen el gènere *Acacia*. Podríem dir, anàlogament, que les anemones són les plantes del gènere *Anemone* o que les amanites són els bolets del gènere *Amanita*. I usem així uns noms de certes plantes amb un doble tractament: en primer lloc, com a mots catalans, subjectes a les normes gràfiques del català, i sense que, en un context normal, siguin objecte de cap distinció tipogràfica, i tot seguit com uns mots llatins, cosa que ens els fa distingir tipogràficament amb l'ús del caràcter de lletra anomenada cursiva i escrivint, per exemple, *Acacia* sense cap mena d'accent. El fet que aquests mots llatins, *Acacia*, *Anemone* i *Amanita*, designin el gènere d'unes determinades espècies vegetals (el mateix s'esdevé amb els noms de gèneres d'espècies animals), fa que, d'acord amb una convenció admesa per tothom, siguin escrits amb la lletra inicial majúscula.

No tothom aconsegueix d'adonar-se prou clarament que certs noms, com és ara els que hem esmentat, són alhora mots llatins i catalans, tal com es reflecteix sovint en alguns textos en què hom no ha sabut marcar la distinció adequada. Si parlem, per exemple, de l'arbre anomenat aromer, és normal d'indicar que el seu nom científic llatí és *Acacia farnesiana*, talment com parlem del pi negre i diem que té, com a nom científic, *Pinus uncinata*. Però el nom genèric de la primera d'aquestes dues espècies vegetals ha esdevingut, modernament (segons Coromines, la primera documentació és de 1851), un mot català, manllevat directament del llatí, i ja el trobem entrat a tots els diccionaris i enciclopèdies i àdhuc el seu ús s'ha popularitzat considerablement, contràriament al que s'esdevé amb el segon (*Pinus*), que no és sinó un mot llatí, sense entrada en els repertoris lèxics de la nostra llengua, i que escriurem sempre en lletra cursiva i amb la inicial majúscula.

El cas de les acàcies (arbres del gènere *Acacia*, indicat també *Acacia sp*), no és únic: ja hem vist els exemples anàlegs de les amanites (*Amanita sp*) i de les anemones (*Anemone sp*), i en podríem indicar uns quants més, perquè hom no ha vacil·lat a incorporar al català un llatíisme considerat necessari, que àdhuc en alguns casos ha format la denominació catalana d'una espècie d'un gènere diferent. Així, segons l'Enciclopèdia, l'arbre denominat acàcia de tres punxes no pertany al gènere *Acacia* sinó al gènere *Gleditsia* (mot, aquest, no catalanitzat).

Albert Jané